

ייעוץ פופריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדישים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת חיי
שנת תשע"ד

ולמען השם שתדע ותאמין, שאיני כותב לך חידושים ודרושים בעלמא. אף על פי שבוודאי גם זה יקר מאד, אבל אין כוונתי לזה, רק שתלך עם זה, ותשתדל ותתגבר לקיים כל זה, ושמן נפשיך בכל מה שתוכל. וברוך השם שכתבת במכתב הרבה דברי אמת, מה שאתה מחיה עצמך בכל עובדא דקדושה, וכן הוא המדה, וכך יפה לך. אבל עדיין אתה צריך להחיות את עצמך יותר, בכל תנועה ותנועה טובה, ולהאמין שכל המשכה והתגברות שאתה מתגבר להמשיך את עצמך ממחשבות רעות, יקר מאד מאד בעיני השם יתברך, ולהתחזק בזה לברוח מעתה ממחשבות רעות, כי עיקר ההתגברות על ידי ההתחזקות והשמחה, ובפרט שיש לנו תהלה לאל לשמוח בהעיקר, במה שזכינו לידע מאור האורות כזה, אשר הוא חיינו וכו', איך שיהיה בוודאי יהיה סופך טוב בעזרת השם יתברך, ויש תקוה לאחריתך תהלה לאל, יתר מזה אין פנאי להאריך.

דברי אביך המצפה לישועתך מהרה

נתן מברסלב

ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה. חזקו ויאמץ לבבכם, כל המיחלים לה.

סימן צ"ט

ברוך השם, יום א' שמות, תקצ"ג

אהובי בני חביבי נ"י.

מכתבך קבלתי ערב שבת קודש, וקריתי אותו, והבנתי מרחוק צעקתך, וידעתי את מאוביך, ה' ירחם שתזכור מעתה להתעורר שתדע מכתך [עיין בשיר של רביז'ל בהתחלת הספר ליקוטי מוהר"ן אל תהיה כפיל הגדול וכגמל אפילו כשמשכחו בחטמו העכבר, לא יבעט בו, וכל זה מחמת שטות: שאין יודע מכות]. ותתגבר על המחשבות, כי זה כלל אמת ויציב שהמחשבה ביד האדם להטותה כרצונו, וההכרח שתתגבר בעצמך על פי כל דברי אמת אשר ידעת ושמעת מפי ומפי ספריו הק' [ליקוטי ח"א סי' רל"ג וח"ב סי' קכ"ב], וה' יושיע לך.

ודע בני חביבי, שמכתבך פעל בי הרבה, בפרט במה שכתבת בסוף: איך לא עשית פעם אחת איזה גניחה טובה וכו', וגם מפי מוסר כתב זה וכיוצא, שמעתי כעין זה, מגודל צרת נפשם, אשר מתגבר בכל פעם. על ידי כל זה נתעוררתי הרבה, ונוכרתי מחדש בהתורה אומרה לאלקי בעודי [ליקוטי ח"א סי' רפ"ב], ואמרת בלבי מה טוב היה לחדשה לגמרי בכל יום [עיין פתיחת הספר].

ויש בלבי הרבה בזה מה שקשה לבאר בכתב, ותהלה לאל עשה רושם לטובה, שעל ידי זה עזרנו השם יתברך לחדש הרבה על פי התורה הזאת, וכבר דברתי מזה בסעודה שלישית העבר אתמול בשבת קודש, בחסדי ה' הזמין לי השם יתברך נוראות ונפלאות, ולא המדרש עיקר וכו'.

בני בני, אתה וכל השומעים לקול האמת, הטו אזנכם ולבכם מחדש בכל עת אל דברי התורה הקדושה הזאת, שמעי ותחי לבבכם, כי נפלאות עשה השם יתברך עמנו, אשר שלח לנו הניחל נובע מקור חכמה זי"ע, להשמיעני כל אלה, להשיבני בשבעה משיבי טעם כאלה. והנה בדעתי היה להרחיב הדיבור בזה יותר, אך רבות מחשבות וכו', כי סמוך למנחה, וההכרח לקצר, ודי בזה להזכיר אותך שתחפש אצלך בכל יום הנקודות טובות שבך, ולשמח נפשך בהם בתמימות ובפשיטות, ועל ידי זה בעצמך תצמצם ותמשיך מחשבותיך לתוך תמימות אמת, לבלי לצאת ח"ו כלל חוץ לגבול. ואפילו מה שמחמת רוב ההרגל המחשבה רגילה להחלק ולהמעד ח"ו, ולצאת ולפרוח לחוץ הרבה, תיכף תזכור לתופסה בזריזות כמו שתופסין סוס באפסר להטותה אל הדרך הישר, והכל בתמימות ובפשיטות, ולבלי ליפול בדעתך בשום אופן.

ותזכור היטב מה שאמרנו כמה פעמים, כי לגדולתו אין חקר והכל מתהפך לטובה, בפרט על ידי איזה המשכה כל שהוא אל הקדושה שזה יקר מאד בעיניו ית', כי מדה טובה מרובה. והשם יתברך ירחם שנוכה להתפלל ככוונה מנחה ומעריב ושחרית, חזק וחזק, ושים לבך היטב לדברי התפלה הקדושה, ואם אמנם תפלה היא עבודה קשה מאד ביותר מהכל, עם כל זה תוכל לחטוף מעט בכל יום, אם תשים כל לבך עליך [עיין תענית ת. אמר רבי אמי אין תפלתו של אדם שנמעת אלא אם כן משיב נפשו בכפו, שנאמר (איכה ג') נשא לבבנו אל כפים, פירש"י (ד"ה ואע"פ) שנפשו מכוונת בכפו, וע"ע ליקוטי ח"א סי' פ' וח"ב סי' מ"ו בענין מסירת נפש בתפלה], כי ה' יעזור לך.

דברי אביך הכותב דברי אמת הנובעים ממקור האמת.

נתן מברסלב

המשך בדף 4

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

על זרע הבעל שם טוב
הכתוב אומר (ישעי' ה, ב)
ופרי הארץ לגאון
ולתפארת
(היי מוהר"ן סי' תקנ"ג)

לכבוד יומא הדילולא
דמרן הבעל שם טוב הק'
ז"ע, בחג השבועות

מאמר י"ז:

בלא עולם הבא. ואפילו אם נראה לו שיחיה לו גיהנם גם כן ח"ו, יהיה איך שיחיה, הוא מחויב לעשות את שלו תמיד בעבודת ה', כל מה שיוכל לעשות, ולחמוץ איזה מצוה, או תורה ותפלה וכיוצא, וה' הטוב בעיניו יעשה.

ובעין מה שמספרים בשם הבעש"ט זצ"ל, שפעם אחד נפל בדעתו מאד מאד, עד שנדמה לו שבודאי לא יהיה לו עולם הבא ח"ו, ולא היה לו כמה להחיות את עצמו כלל, ואמר אני אוהב את השם יתברך בלא עולם הבא. וכל אדם אפילו איש פשוט, אי אפשר להיות איש כשר באמת, כי אם כשיכול לעמוד בכל כנ"ל. ואפילו ביום אחד צריך לחזק את עצמו כמה פעמים, ולהתחיל בכל פעם מחדש כנ"ל, עד אשר יזכה ברבות הימים לילך בדרכי ה' כסדר, אמן.

(שיחות הר"ן סי' מ"ח)

כ"ב.

מראש צורים אראנו

שמעתי מפיו הק' בעת שדיבר עמנו מגודל הענין של סיפורי מעשיות מצדיקים שנדפס בספריו הק' (בלקו"מ סי' רל"ד) חלק א'. ואמר אז שהוא בעצמו ז"ל עיקר התעוררותו לעבודת השם יתברך באמת היה על ידי סיפורי מעשיות מצדיקים.

וסיפר שבבית אביו ואמו הצדיקים ז"ל היה שכיחים שם כל הצדיקים. כי כל הצדיקים היו מצוים בק' מעזיבו מחמת שהוא מקום הבעל שם טוב הק' ז"ל, ורובם ככולם התאכסנו בבית אביו ז"ל, ושמע הרבה מעשיות מצדיקים, ועל ידי זה היה עיקר התעוררותו להשם יתברך עד שזכה למה שזכה.

(שיחות הר"ן סי' קל"ח)

כ"א.

היכן דמי עבודת השי"ת

סיפר הרבה מענין גודל היראה והקדושה שהיה לו בילדותו, שהיה זריו וקדוש מאד. ואמר שהיה מתחיל כמה פעמים ביום אחד, היינו שהיה מתחיל להיות איש כשר, שמעתה יעבוד את השם יתברך, ואחר כך באותו היום עצמו נפל מזה, ונפל לתאות אכילה וכיוצא, וחזר והתחיל באותו היום פעם אחר, שמאותו השעה יהיה איש כשר וכו', ונפל, וחזר והתחיל מחדש, וכן היה כמה פעמים ביום אחד.

ובכך שמענו ממנו כמה פעמים, שהיה לו כמה התחלות, שבכל פעם התחיל מחדש לעבוד את ה'. וזהו כלל גדול מאד בעבודת ה', לכל יניח עצמו ליפול ח"ו, מחמת שנפל מאיזה עבודה או מתפלה בכוונה, או שנפל למקום שנפל ח"ו, עם כל זה יחזק את עצמו בכל האפשר, ויתחיל בכל פעם מחדש, כאלו היום התחיל להתקרב להשם יתברך. ואף אם יהיה בן כמה פעמים, דהיינו שיחיה לו ח"ו כמה וכמה נפילות מעבודתו יתברך, עם כל זה יתחיל בכל פעם מחדש, אפילו כמה וכמה פעמים, ובלא זה אי אפשר להיות איש כשר באמת, ולהתקרב להשם יתברך באמת.

וכל זמן בין בעליה בין בירידה ח"ו, אפילו אם תהיה הירידה ח"ו איך שתהיה, אף על פי כן יהיה חזק ואמיץ בדעתו, למשוך ולהשתוקק ולהתגעגע תמיד אליו יתברך, ולצעוק ולהתפלל, ולהתחנן אליו יתברך, ולעשות מה שיוכל בעבודת ה' בשמחה, אפילו אם יהיה איך שיחיה, כל זמן שאין לו התחזקות הזאת באמת, אי אפשר לו להתקרב להשם יתברך באמת.

וכל כך הוא צריך להתחזק, עד שהוא מוכרח להיות מרוצה לעבוד את ה' תמיד, כל ימי חייו על מנת שלא לקבל פרס. כי לפעמים נדמה להאדם שרחוק שהוא יזכה לחיי עולם הבא, לפי גודל התרחקותו מהשם יתברך, אף על פי כן יהיה מרוצה לעשות מה שיוכל בעבודת ה'

מדברי הרה"צ רבי נחמן מסטערין זצ"ל, על מרן הבעל שם טוב זצ"ל, ותורתו הק', בהקדמת ספרו "לשון חסידים":

...ובכל תקוותינו וישועתינו לנצח הוא רק על ידי התגלות תורתו הק' ודרכיו הק' העומדים לנו בעזרתנו סלה כפרט בעתים הללו בעקבות משיחא אשר התפשטות החושך והגורא מאד כפול ומכופל תהו ובהו וחושך וכו' ממש, אשר גם נביאינו הראשונים ז"ל, ראו בן תמוה איך יוכלו בני ישראל הק' לעמוד ולהתחזק עצמן ביראת ה' ואמונתו הק' בתוך התגברות החשכות כזה, וברוך ה' אשר הפליא חסדו עמנו והקדים רפואה למכותינו, ובאחרית הימים האלו שלח לנו מושיע ורב קדוש ונורא כזה, עיר וקדיש מן שמיא נחית...

מאמר משיב נפש

צ"מ

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי

סימן י"א: יושב בסתר עליון

שואל: אם הוא באמת כן כאשר דברת, כי יש כאן דבר נפלא ונורא מאד יותר ממה שיש במקומות אחרים, ותיקונים נפלאים אשר שאר צדיקים לא הבטיחו על זה, א"כ למה לא ראינו אצל רבותינו הקודמים לפני המלחמה, שכולם יעריצו כ"כ את הדרך הזה, ואצ"ל שהיה מהם כמה וכמה אשר סלדו מזה, עכ"פ למחצה לשליש ולרביע.

ואל תשיבני כי כל דבר טוב וקדושה יש מעט, כמו להבדיל ישראל בין העמים, ויראי ה' בין פורקי עול, ועובדי ה' בין סתם המון עם, ותאמר שכן הוא בזה, שיש מעט חסידי או מעריצי ברסלב בין שאר כלל ישראל. כי שונה הדבר לגמרי, כי הלא הרבים הנ"ל הם אותם שאינם הולכים בדרך התורה, או עכ"פ רק כמצות אנשים מלומדה, אבל כאן המדובר הוא בין יראי ה' וחושבי שמו, ורבותיהם צדיקים קדושים וטהורים שרפי מעלה ממש, אשר עבדו את השם בכל נימי נפשם, ואשר חזו ברוה"ק, והגידו ואמרו מה שראו למעלה בשמים ממש, וא"כ אין לומר עליהם שח"ו נבוכים היו בארץ.

ובאמת זה קשה לי יותר מכל הקושיות, כי הלא המה הם אבותינו ורבותינו אשר מפיהם אנו חיים, ומפיהם חיו אבותינו הקודמים, ואיך נאמר שבדור הזה נתחכמו וראו את החודש, מה שלא ראו אבותינו הקודמים.

ואמר היוד הקדוש (תפארת היהודי ח"ת וסיפורים) שכשיבוא משיח צדיקנו, או ילכו לקראתו כל הצדיקים ומנהיגי ישראל, עם אנשים חסידים אשר שאבו מימיהם, ויהיה ביניהם מנהיגים כאלה אשר משיח צדיקנו יאמר להם גש הלאה עם החסידים שלך, פארט דיר מיט דיינע חסידים, ואו יקרכו החסידים ויבכו מאד, ויאמרו למשיח צדיקנו, מה חטאנו ואשמנו, הלא היה לנו אמונה כי הוא צדיק אמת, ומה תלונתך עלינו, ומשיח צדיקנו ישיב להם, כל ימיו של איש מהצורך לבקש מהבוית"ש כי יזכה להתקשר בצדיק אמת, והבוית"ש לא ימנע טוב להולכים בתמים, ואם היה ברצונכם באמת להתקשר בצדיק אמת, היה מאיר לכם האמת, ובוודאי לא היה רצונכם האמת להאמת ע"כ.

ולפי דבריו צריכין לבקש ע"ז כל ימיו, כי אף שכבר מצא את הצדיק האמת, עכ"ז צריכין עדיין לבקש, שלא יארע ח"ו תקלה לא ברבו ולא בהתקרבותו אליו, ולפי דברי התולדות צריכין להפרד מכל כוונות עצמיות והנאות, כדי לידע באיזה מקום הוא האמת, אבל מי שעדיין לא עשה עצות הנ"ל כלל, היינו לחפש ולרדוף אחר האמת ככוונת אמת, ולא התפלל ושפך שיחו לפניו ית', שיזכה להתקרב אל האמת באמת, אזי הוא בוודאי לא ימצא את האמת, כי אינו מחפשו, ולא יגעתי ומצאתי אל תאמין, רק מי שיבכה ויתחנן ויתפלל להשי"ת הרבה הרבה ע"ז, הוא בוודאי יזכה סכ"ס להגיע לזה.

וע"כ בזמנינו בעוקבתא דמשיחא שקשה מאד לברר מי הוא הצדיק האמיתי שיכולין להתקשר אליו, בוודאי צריכין להתקשר להצדיקים הקודמים שנמצאים כבר בשמים ממעל, שהם הם בוודאי הצדיקים האמתיים, וכמ"ש חז"ל (סוף סוטה) על הזמן הזה על מי לנו להשען על אבינו שבשמים, והוקשה בדברי יואל (כמ"פ) כי ענין זה להשען על אבינו שבשמים, זה היתה גם בכל הדורות כולם, ולא רק בזמן עוקבתא דמשיחא, ובאופן אחד מתרץ (מקץ שמ"ו. תרומה רמ"ד. קדושים קמ"ג. יוה"כ שליט. הו"ר שליט. ש"צ. ת"ו. ת"כ. תמ"ב. ת"ע. תצ"ה, שמח"ת תרכ"ג:) כי בדורות היו צדיקים שהיו מסייעין לנו בעבודת השם, והגיגנו עלינו בזכותם, אבל בעוקבתא דמשיחא לא יהיו אלו הצדיקים, ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים בלבד, ובאופן שני מתרץ (יוה"כ שליט. הו"ר ת"ג: שמח"ת תר"ח: תרכ"ו: ובמהדורא תנינא האזינו קפ"ג.) עפ"י משי"כ (בראשית כ"ד) ה' אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי, ופירש"י עכשיו הוא אלהי השמים ואלהי הארץ, שהרגלתי שמו בפי הבריות, אבל כשלקחני מבית אבי, היה רק אלהי השמים, שלא היו באי עולם מכירים בו, ושמו לא היה רגיל בארץ, ולזה רמזו חז"ל שבעוקבתא דמשיחא יהיה זמן הסתרה גדולה, שלא יהיו מכירים את הקב"ה בארץ, ויהיה הקב"ה עוה"פ בבחי' אלהי השמים בלבד, ויהיו צריכין להשען עליו בזמן הסתרה באמונה גדולה וחזקה מאד עיי"ש.

ויש לשלב ב' פשטים הנ"ל, כי בזמנים הקודמים כשהיה הקב"ה בבחי' אלהי הארץ ג"כ, זה היתה על שהיו צדיקים גדולים כאן בארץ, והם פרסמו שמו ית' בעולם, וע"כ ע"י הצדיקים בארץ שסייעו אותנו, ע"יז היינו יכולין להשען גם על אלהי הארץ, אבל עכשיו בעוקבתא דמשיחא שאין לנו הצדיקים שבארץ, שהם יפרסמו את אלהי הארץ, ע"כ צריכין אנו להסיוע של הצדיקים אשר הם בשמים דייקא, היינו שכבר הם בג"ע למעלה, והם יפרסמו לנו את אלהי השמים, ועל ידם יהיה לנו סיוע להשען על אלהי השמים.

וע"כ אשרי מי שזוכה שהשי"ת חונן לו דעת דקדושה, שיתקרב לדעת רבינו עוד במעט הזמן שעדיין יש להכנה לביאת המשיח, ובזכות זה נזכה כולנו בקרוב לשמוע קול שופר של משיח, ומלכינו לפנינו וה' בראשינו, כלשה"כ (מיכה ב') ויעבר מלכם לפנינו וה' בראשם אמן.

אגרת זה כתבתי בחדר העליה שלי [בעת שנכנס מוהר"ת לחדר בדירתו בעיר ברסלב בשנת תקע"ד, לא היה לו למוהר"ת חדר מיוחד לעבודתו יתברך, ולכן עשה מחיצה בתוך הבית למקום מיוחד, ואח"כ במשך הזמן זכה לחדר מיוחד בבית העליה הנקרא אויבער שטיבעל, כמסופר בימי מוהר"ת ח"א סי' צ"ד ובסיפורים נפלאים בספר כוכבי אור, וכן באבניה ברזל ערך מוהר"ת סי' ל"ז תיכף אחר שקמתי משנתי, ועדיין לא מסרו לי מכתבך שהגיע אז. ואחר כך באתי לבית המדרש להתפלל מנחה, סיפר לי ר' בעריש חתן ר"ש [מזכיר גם לעיל מכתב צ"א] את כל המעשה אשר נעשה עמך, ועמדתי מרעיד ומשתומם, ושלחתי תיכף אחר מכתבך וקריתיו, עתה מה נשוב לה' כל תגמולוהי עלינו.

והנה מאת ה' היתה שהקדמתי לכתוב לך, בפרט שכפי מכתבך אתה רוצה להיות פה בקרוב, וגם איני יודע אם מי לשלוח האגרת הזו, כי ר' נחמן [מטולטשין, שרגיל היה לקבל פני מוהר"ת מעירו טולטשין לברסלב בכל ב' שבועות, עיין שיחות וסיפורים לראב"ן] אין רצונו לשוב לביתו תיכף. אך לעת עתה אל תירא ואל תפחד ואל תחת כי ה' אתך, ותהיה מודה על העבר אשר גמלך כל טוב. ותבקש להבא שישגמלך כל טוב סלה, שתזכה להנצל מכל צרה בגוף ונפש וממון, ותזכה להכיר חסדיו ונפלאותיו ית', אשר הוא עושה עמנו בכל יום, כמו שאנו אומרים ג' פעמים בכל יום [שמונה עשרה בברכת מודים] נוזה לך וכו' על נסיד שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים וכו'.

והעיקר מה שברחמי הוא ית' מסבב סיבות לטובה, להחיותנו בנקודות טובות. שנוזה בהם לחיים נצחיים, שזוהו עיקר הנסים והנפלאות שבכל יום ובכל עת, ומעט קצת יכולין לראות ולהבין מרחוק נפלאות חסדיו הנוראים בענין זה, ויותר מזה צריכין להאמין כי השם יתברך חושב מחשבות בשבילנו, רק בשביל התכלית הנצחית. ואי אפשר לכאר בכתב כל זה. חזק ואמץ בני, ושמה נפשיך בישועת ד', ובטח בה' כי לא יעזוב אותך, כי הכל לטובתך. וברח מהמרה שחורה והעצבות ככל כחך, בכל מיני עצות ודרכים ששמעת מאתנו, וכבר ידעת שתהלה לאל יש לנו במה לשמוח בעזרת השי"ת, יש ויש בחסדו הגדול אשר ראינו בעינינו שזכינו לידע מאור כזה וכו'.

דברי אביך

נתן הנ"ל

סימן ק'

ברוך השם, יום ד' בא, תקצ"ג

אהובי בני חביבי, מכתבך קבלתי ביום א' [לעיל מכתב צ"ט] והיום, וצערי גדול מאד על כאבך, השם יתברך ירפאך מהרה. והנה גם אנכי חושש בשני בעתים הללו לפרקים, השם יתברך יסיר מעלינו ומעל כל ישראל כל המכאובים והמחשבים בגשמיות ורוחניות, ונוזה לשוב אליו ית' על ידי כל הכרוזים והרמזים שמרמו לנו בכל עת בין בטובו בין בעקו רח"ל, כי הזמן הולך וסוער, הולך והומה, ומשברי וגלי הים הומים ומרעשים ומתנשאים על כל אחד בכל יום, ואין אתנו יודע מה לעשות. לולא ה' עזרתה לנו אשר שמענו מה ששמענו, שיכולין להחיות את עצמו בהם תמיד.

חזק והתחזק בני חביבי, כאשר כתבת במכתבך הראשון או דיא האסט זיך צו גישפארט להשם יתברך דורך דיא יסורים. וכבר ידעת מהתורה [ליקו"מ ח"א סי' ס"ה] ויאמר בועז אל רות רות ב. ח. שעל ידי היסורים מבטלין עצמו להשם יתברך, וכאשר שמעת ממני בעל פה בענין זה. והשם יתברך ירחם עליך.

ומעתה יסיר ממך כל חולי וכל מדוה וכל מיחוש בעולם, ותזכה להתקרב להשי"ת על ידי רמזים של טובה והצלחה, ויקוים ואל שדי יתן לכם רחמים, לכם ודייקא וכו' [היינו שיתן הרחמנות בדינו - עיין ליקו"מ ח"ב סי' ס"ב].

ותכתוב לי עוד משלום ר' מרדכי נ"י [ר' מרדכי ב"ר יעקב מטולטשין מתלמידי מוהר"ת]. אם כבר אין עליו שום חשש מהעסק שלו. גם תודיע לו שכפי מה ששמעתי שהוא מעצמו ידע מזה, היטב חרה לי עליו, וצריך שיקבל עליו שלא יוסיף לעלות על מחשבתו לעסוק בדברים כאלה, כי זה עיקר פגם תאות ממון [כנראה שעסק בעסק שהממשלה אסר לעסוק, והיה עליו חשש מהממשלה, ועל זה הזהיר אותו מוהר"ת, שיש בזה משום פגם תאות ממון. ועיין ספר ליקו"מ עצות אות בטחון סי' ד'] שעיקר מעלות הבטחון הוא לבטוח בה' ולעשות טוב כמו שכתוב בטח בה' ועשה טוב וכו', אבל לעשות איהו עולה ח"ו, מכל שכן איהו גזילה ורמאות או לעסוק בזיופים ושרקים ולסחור בסחורות מחוץ למדינה שאסרה המלכות, ולבטוח בהשי"ת שיצילו ויעזור לו לגמור העסק, ולא יתוודע הדבר, זהו בטחון דסטרא אחרא, בחינת מכשח בוגד, בחינת ותבטחו בעושי ובגזול[. וגם בעולם הזה אין אחרית טוב להללוטים כל כך אחר הבצע וכו', ואין צורך להאריך בזה, וצריך תפלה ותחנונים, שיזכה למח להמתיק מרירותא וכו', ויזכה לאנפין נהורין, אמונה וכו' [ליקו"מ ח"א סי' כ"א].

דברי אביכם הדורש שלומך באהבה.

נתן מברסלב

ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה, ויודיעני משלום ר' יעקב נ"י [הרה"ח ר' יעקב מטולטשין מתלמידי מוהר"ת].

כוונת ההערות והציונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצונינו בעו"ה להודיע כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באימיל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהר"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתנו למפרע

למכתבים למערכת, וכן לתת מאמרים להודיע בהעט סופר, אן להערות, וכן

מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימיל, יפנה:

CONGHVPRINTING@GMAIL.COM

אן להפעקס: **845.781.6701**

להודיע על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן !

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א

עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהר"ן הסבר, לויט די

מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות

חזקו ואמנו אחיי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעין ולחפש בהם למצוא בהם

בכל פעם עצות להציל נפשכם (על"ת מכתב ש"ג)